

Kizökent világ – a kiszámíthatatlanság hatása a zöld filozófiára és a fenntarthatóságra

An unbalanced world – the influence of unpredictability on green philosophy and sustainability

Dr. Nemeskéri Zsolt PhD
Pécsi Tudományegyetem, Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar,
Kultúra- és Társadalomtudományi Intézet
intézetigazgató egyetemi tanár
Email: nemeskeri.zsolt@pte.hu
ORCID: 0000-0003-4977-2565

Dr. Zádori Iván PhD
Pécsi Tudományegyetem, Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar,
Vidékfejlesztési Intézet
dékánhelyettes, intézetigazgató egyetemi docens
Email: zadori.ivan@pte.hu
ORCID: 0009-0009-6848-4228

Előadásunkban a katasztrófavédelem és a felsőoktatás közötti együttműködési lehetőségeket vizsgáljuk, elsősorban Tolna vármegye kontextusában. Az előadás első részében azt a kutatást mutatjuk be, amelynek keretében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal és a Pécsi Tudományegyetem Környezetfilozófia, Bioetika és Zöld Filozófia Kutatócsoportja a fenntarthatóság elméleti és gyakorlati kérdéseinek vizsgálatával foglalkozott (2020-2.1.1-ED-2020-00107. sz. pályázat). A pályázat megvalósításában egy, a közszolgálati szervezetek számára kidolgozott fenntarthatósági modell, az OVHR-modell alkalmazásával kapcsolatos vizsgálat is fontos szerepet kapott. Ez a modell határozza meg azt a négy kulcsterületet (működés, értékek, emberi erőforrások, felelősség), amelyek megfelelő formában történő kezelése az adott szervezetek fenntartható működését eredményezheti hosszabb távon.

A kutatás keretében a közszolgáltatásokat nyújtó szervezetek esetében került sor az OVHR-modell kulcsterületeinek vizsgálatára. Az állami szereplők által nyújtott, illetve koordinált közszolgáltatások egy markáns területének tekinthetőek a közüzemi szolgáltatások. Ezek, a jellemzően piaci alapon működő, hálózatos szolgáltatások esetében az állam jelentős szerepet vállalhat a hálózatok kiépítésében, működtetésében és szabályozásában egyaránt, abban az esetben is, ha az adott szervezetek piaci szereplőként, vállalkozásként működnek. A szervezetek természetes monopólium jellegű működést megvalósítva, szolgáltatásaikkal a társadalom igényeinek és szükségleteinek kielégítésére törekedve járulhatnak hozzá az OVHR-modell négy kulcsterületének megfelelő menedzseléséhez és a fenntarthatóbb működéshez.

Kutatásaink legfontosabb megállapítása, hogy a vizsgált speciális szektorban verifikálható az általunk kidolgozott fenntarthatósági modell. A modell kulcsterületei megmutatják azokat a fő területeket, amelyek köré csoportosíthatóak a vizsgált szervezetek fenntarthatósággal összefüggő tevékenységei. Az is tisztán látszik, hogy az ágazat szereplőinek nagy része működése során kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra, ismeri a fenntartható fejlődés gondolatrendszerét és filozófiáját, és a közmű-szolgáltatások jellegéből fakadóan tisztában van azzal is, hogy fontos szerepet tölthet be a szemléletformálásban. Annak ellenére, hogy a vizsgált szervezetek a piaci

logikának megfelelően egyértelműen érdekelték a fogyasztói többletfogyasztásban, a felelős erőforrás és energia használat, valamint a takarékosagra nevelés is hangsúlyosan jelentkezik kommunikációjukban.

További lényeges eredmény, hogy az OVHR modell kulcsterületei között a működés (O) és az emberi erőforrás (H), valamint az értékek (V) és felelősség (R) statisztikai módszerekkel is kimutatható kapcsolat azonosítható, másrészt egyértelműen látszik az emberi erőforrás kitüntetett szerepe a fenntartható működéssel kapcsolatban. A kutatás elsősorban a szervezetek rendelkezésére álló, meglévő humán erőforrás szerepét mutatja, azonban ez alapján egyértelműen kijelenthető, hogy az emberi erőforrás folyamatos fejlesztése lehet az az egyik kulcsterület, amely segítségével a szervezetek fenntarthatóbb működése érhető el hosszabb távon. Ennek részletesebb vizsgálata azonban további, a vizsgált szektoron kívüli kutatásokat is igényel, ezek egyik fókuszterületét jelenthetik a polgári védelemmel kapcsolatos kutatások.

Az eredmények bemutatása mellett előadásunk felvázolja a további együttműködési lehetőségeket a pedagógia és a vidékfejlesztés területén.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, közszolgálat, OVHR-modell, empirikus kutatás, pedagógia, vidékfejlesztés

Keywords: sustainability, public service, OVHR model, empirical research, pedagogy, rural development